

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

תוכן עניינים

- א. מנין לבכור שנאכל לשני ימים ולילה שנאמר ובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכשוק הימין הקישו הכתוב לחזה ושוק של שלמים מה שלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד 1.....
- ב. לימד על בכור בעל מום שהוא מתנה לכהן 2.....
- ג. כשם שמזה לפני ולפנים אחת למעלה ושבע למטה מדם הפר כך מזה בהיכל וכשם שלפני ולפנים אחת למעלה ושבע למטה מדם השעיר כך מזה בהיכל 3
- ד. כל שאתה מביא ממקום (למקום) אחר הרי הוא כזה מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה ... ולמדנו עשרה לחמץ עשרה למצה מנין ת"ל על חלת לחם חמץ נגד חמץ הבא מצה 5.....
- ה. רבי אלעזר [בן עזריה] אומר נאמר כאן בלילה [הזה] ונאמר להלן ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה מה להלן עד הצות אף כאן עד הצות א"ל ר"ע והלא כבר נאמר ואכלתם אותו בחפזון עד שעת חפזון ... דרבי אלעזר ב"ע ודאורייתא דלמא דרבנן ולהרחיק מן העבירה 6.....
- הדרן עלך איזהו מקומן 9.....

דף נז.

א. מנין לבכור שנאכל לשני ימים ולילה שנאמר ובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכשוק הימין הקישו הכתוב לחזה ושוק של שלמים מה שלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

כבר התבאר לעיל דף נו: שכיצד מעשה¹ הבכור והמעשר והפסח, אחר שזורק דמן כמו שביארנו מפשיט ומוציא האימורים ומולחן ומקטירן, ושאר בשר הבכור נאכל לכהנים ולנשיהם ולבנותיהם כשלמים שהרי נאמר בו (במדבר יח פסוק יח) ובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכשוק תימין לך יהיה², וכל אלו הנאכלים³ לכהנות נאכלים לעבדי הכהנים ולנשיהם כתרומה⁴, ושאר בשר המעשר נאכל לבעלים, ושאר הפסח נאכל למנוייו כהלכותיו כמו שהתבאר במסכת פסחים דף פה פו.

הבכור והמעשר⁵ והפסח נאכלים בכל העיר שנאמר (ויקרא י פסוק יד) ואת חזה התנופה ואת שוק התרומה תאכלו במקום טהור לא נאמר בהן במקום קדוש שהיא העזרה אלא טהור שהוא כל מהנה ישראל שכנגדו לדורות ירושלים

ב. לימד על בכור בעל מום שהוא מתנה לכהן

כבר התבאר לעיל דף לז: שבכור בהמה טהורה⁶ שהוא בעל מום בין שנולד במומו בין שנפל בו מום אחר שהיה תמים הרי הוא לכהן אם רצה אוכלו בכל מקום או מוכרו או מאכילו למי שירצה אפילו לנכרי מפני שהוא חולין, שנאמר (דברים טו פסוק כא – כב) וכי יהיה בו מום פסח או עור כל מום רע לא תזבחנו לה' אלהיך. בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו פצבי וקאיל והרי הוא נכסי כהן.

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה כה

² רמב"ם שם פרק י הלכה ה

³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק י הלכה ה

⁴ דע שיש חילוק בין תרומה לחזה ושוק דהיינו ישראלית שנשאת לכהן ונתגרשה וזרע אין לה דכתיב בה ושבה אל בית אביה חוזרת היא לתרומה ואינה חוזרת לחזה ושוק וכמו שנתבאר לעיל פ"ו מהל' תרומות דין ט'. ודע שהחוזרת בשביל בנה חוזרת אף לחזה ושוק וכדאיתא ביבמות (דף פ"ז) והיא הלכה פסוקה ורבינו לא הביא דין זה בפירושו. והכלל דכל אשה האוכלת תרומה בין מצד עצמה בין מצד בעלה בין מצד בנה אוכלת בחזה ושוק חוץ מחוזרת לבית אביה וזהו שכתב רבינו בפ"ז מהל' תרומות הלכה י"ז וכל המאכיל בתרומה מאכיל בחזה ושוק ולא הוציא מהכלל אלא חוזרת לבית אביה ודוק. מל"מ שם

⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק י הלכה ה

⁶ רמב"ם הלכות בכורות פרק א הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

ג. כשם שמוזה לפני ולפנים אחת למעלה ושבע למטה מדם הפר כך מזה בהיכל וכשם שלפני ולפנים אחת למעלה ושבע למטה מדם השעיר כך מזה בהיכל

כבר התבאר לעיל דף מב: ומז: שפר ושעיר של יום הכפורים דם כל אחד מהן טעון שמונה הזיות על בין הבדים ושמונה על הפרוכת, ומערב דם הפר והשעיר ומזה משניהם ארבע הזאות על ארבע קרנות מזבח הזהב שבהיכל, ושבע הזיות על אמצעו של מזבח זה.

וכבר התבאר במסכת יומא דף נג: שמוזה מדם הפר והשעיר שניהן ביום הזה ארבעים ושלוש הזיות⁷, ואלו הן – מזה תחילה מדם הפר שמונה הזיות בקדש הקדשים⁸ בין בדי הארון, קרוב לשטח העליון של הכפורת בטפח⁹ שנאמר ולפני הכפורת יזה וגו', וי"א¹⁰ שעמד בין הבדים, ומזה שם אחת למעלה ושבע למטה, מפי השמועה למדו שזה שנאמר שבע פעמים יזה יתר על הזייה ראשונה, ובבית שני היזה כנגד אבן השתיה אחת למעלה ושבע למטה¹¹.

ואחר כך יוצא מן ההיכל ושוחט את השעיר ומקבל את דמו ונכנס בו לקדש הקדשים ומזה מדם השעיר בין בדי הארון שמונה, כדרך שהזה בדם הפר, ומזה אחת למעלה ושבע למטה

ואחר כך נוטל דם הפר מעל הכן ומזה ממנו על הפרוכת כנגד המקום בו היה הארון בבית ראשון ובמזרח הפרוכת במקום המכוון כנגד בדי הארון¹² שמונה הזיות, אחת למעלה ושבע, ומונה כדרך שמונה בפנים, ואין צריך שיגע הדם בפרוכת¹³. ומניה דם הפר ונוטל דם השעיר וחוזר ומזה מדם

⁷ רמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים פרק ג הלכה ה

⁸ רמב"ם שם פרק ד הלכה ב

⁹ רמב"ם שם פרק ג הלכה ה

¹⁰ לשון הרא"ש והרמב"ם משמע שאינו אלא מזה בין הבדים אך לא הזכיר שעמד

¹¹ שושנים לדוד מסכת יומא פרק ה משנה ג

¹² מל"מ שם

¹³ רא"ש וז"ל "לא היו הדמים נוגעים בפרוכת". הר המוריה מעשה הקרבנות שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

השעיר כן על הפרוכת שמונה הזיות אחת למעלה ושבע למטה, ומונה כדרך שמונה בפנים

אחר כך מערב שני הדמים¹⁴ דם הפר ודם השעיר שמערה דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר וחוזר ומריק ממזרק המלא לתוך הריקן ומחזיר הכל למזרק שהיה בו דם הפר כדי שיתערבו יפה יפה.

והתבאר שם עוד בדרף נח: לאחר שגמר להזות על הפרוכת ועירב דם הפר ודם השעיר נותן ארבע מתנות על קרנות מזבח הזהב ושבע מתנות על גגו של המזבח ויוצא ושופך שירי הדם על יסוד מערבי של מזבח החיצון.¹⁵ שכל החטאות הנשרפות¹⁶ דמם נכנס לפנים להיכל שירי הדם שופכן על יסוד המערבי של מזבח החיצון שהוא פוגע בו תחילה בצאתו מן ההיכל¹⁷.

וכל אלו הארבעים ושלוש הזיות טובל אצבעו בדם טבילה על כל הזייה לא שיזה שתי הזיות מטבילה אחת.

גמר מתנות¹⁸ המזבח ואחר כך נשפך הדם אינו צריך להביא דם אחר, ששפיכת השירים על מזבח החיצון אף מהדמים הפנימים אינם מעכבין.

ואם דם הפר הוא שנשפך קודם שיגמור כל המתנות הרי זה מביא פר אחר, ויחפון קטרת פעם שנייה אחר¹⁹ שחיטת הפר, ויקטיר הקטורת ואחר כך יביא דמו ויזה ממנו. שקטרת שחפנה קודם שחיטתו של פר לא עשה ולא כלום.

¹⁴ שפסק רבינו מערבין לקרנות ועיין חסד לאברהם ומרכה"מ שם פרק ג הלכה ה
¹⁵ דבחטאות פנימיות כתיב אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד והוא מערבי שפוגע בו תחלה בצאתו אבל בחיצוניות כתיב אל יסוד המזבח ולכך פנימיות מפורש וחיצוניות סתום. כסף משנה הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה י

¹⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה יא
¹⁷ ועיין זבח תודה כח: ד"ה שירי הדם שהאריך לבאר שלדעת רש"י צריך ליתנו כנגד פתח ההיכל ואם מזבח כולו בצפון יש ליתנו באמה ראשונה של יסוד המזבח ואם חציו בצפון חציו בדרום צריך באמצע כנגד פתח ההיכל, אך דעת הרמב"ם דכל יסוד המערבי כשר לתת בו שיריים אך כתב דמדון אין מעבירין על המצוות אף לדעת הרמב"ם יש ליתנו כנגד ההיכל כיון ששם פוגע ראשונה.

¹⁸ רמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים פרק ה הלכה ח
¹⁹ כפי שתיקן הגירסא בערוך השולחן העתיד שם סעיף יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

דף נז:

**ד. כל שאתה מביא ממקום (למקום) אחר הרי הוא כזה מה
להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה ... ולמדנו עשרה
לחמץ עשרה למצה מנין ת"ל על חלת לחם חמץ נגד חמץ
הבא מצה**

כבר התבאר במסכת שבועות דף טו. שנאמר בפרשת צו (ויקרא ז פסוק י
ביג) אם על תודה יקריבנו ויקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן
ורקיקי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן, על חלת לחם
חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו.

בהמת זבח תודת השלמים היא המרכז, ואליה יש לצרף את הלחם האמור
כאן. ולחם האמור בתורה מביאנו עשרון.

כיצד הוא הלחם²⁰ שמביא עם התודה, לוקח עשרים עשרון סולת, ועושה
מהם עשרה עשרונים חמץ, ועשרה מצה, העשרה של חמץ עושה אותם עשר
חלות.

כיצד מחמצין, מביא שאור כדי חמוצין ונותנו לתוך המדה וממלא את המדה,
אף על פי שסופה להיות חסירה או יתירה מפני הטלת השאור, שפעמים
יהיה עבה וקשה ופעמים רכה אין משגיחין אלא על מדתה עתה, והרי הוא
מודד עשרון עשרון שלמים.

והעשרה עשרונים של מצה עושה מהן שלשים חלות שוות, עשר חלות מכל
מין, עשר חלות מאפה תנור, ועשר חלות ריקים, ועשר חלות מורבכת.

אולם שתי הלחם שהן מן החדש צריכין לבוא עשרון מכל סאה ומחצה ומנפין
אותן בשתים עשרה נפה.

²⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה יז יח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ולחם הפנים שהוא בא מן הישן די לו באחת עשרה נפה והוא בא עשרון מכל סאה.

אבל העומר שהוא בא מן השעורים חדשות אינו בא מן המובחר אלא משלש סאין ובשלש עשרה נפה²¹.

ה. רבי אלעזר [בן עזריה] אומר נאמר כאן בלילה [הזה] ונאמר להלן ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה מה להלן עד חצות אף כאן עד חצות א"ל ר"ע והלא כבר נאמר ואכלתם אותו בחפזון עד שעת חפזון... דרבי אלעזר ב"ע ודאורייתא דלמא דרבנן ולהרחיק מן העבירה

כבר התבאר לעיל דף נה: נו: שדין תורה בכל הקדשים שסוף זמן אכילתם בלילה שיהיה עד שיעלה עמוד השחר, וכדי להרחיק מן העבירה אמרו

²¹ ראה מדבריו שהוא נותן טעם הזה החדש וישן ושעורין הן למדת הסאין והן למניני הנפה וסובר דכ"ז הן מדת הסאין והן ריבוי הנפות הם מטעם א' כי אינם באין מן המובחר אלא בסאין הנ"ל ובנפות הנ"ל. ואח"כ בה"ה כתב וכולן אם ריבה במדת הסאין או מיעט כשר עכ"ל ושייר מנין הנפות היאך הדין אם מיעט בהן ונראה דסמך אמ"ש בפ"ה גבי לחה"פ וז"ל שם לא נפה בי"א נפה כו' או שלא הוציא מכ"ד סאה כשרים לא נאמרו שיעורין הללו אלא למצוה א"כ כאן נמי. והנה לפ"ז אם לא מצא שתי הלחם מן החדש דמביא מן הישן הי' דינו כלחה"פ אף לכתחלה ודי שני סאין ולנפות בי"א נפה כיון דהם חטים ישנים ועיין במנחות דף ע"ז מבואר במשנה דעומר הי' בא מג' סאין ושהל"מ מסאה ומחצה ולחה"פ מסאה לכל עשרון ואמרי' בגמרא מ"ט וע"ז אמרו שם דזה ישן וזה חדש וזה שעורים ואח"כ מבואר ת"ר וכולן שריבה במדת הסאין או מיעט בהם כשרים ובמשנה שאח"כ מבואר דהעומר הי' מנופה בי"ג נפה והשהל"ח בי"ב ולחה"פ בי"א ואינו מבואר בש"ס הטעם לזה. וערש"י במשנה העומר הי' מנופה כו' כתב דהל"מ הוא א"כ חזינן דהוא לאו מטעם חדש או ישן אלא דכך הלכה למשה מסיני אם כן לפ"ז בכ"ע אפי' אם באו שהל"ח מן הישן צריך י"ב נפה וגם אפשר דמעכב אם מיעט בנפות כיון דכך הל"מ. ויצא זה לרש"י מב' טעמים א' דעל המשנה לעיל דמדת סאין מבואר בש"ס הטעם ועל המשנה זו לא אמרו כלל וגם בברייתא לעיל מבואר ריבה או מיעט במדת הסאין ולא אמרו ריבה או מיעט בסאין או בנפות מכלל דוקא בסאין אינו מעכב אבל בנפות מעכב ונראה דהר"מ נטה מדרך רש"י וסובר דמשנה זו אדלעיל סמך וחד טעמא וגם אף על פי שבברייתא אינו מוכיר דממעט בנפות מ"מ חד דינא להו ואפשר שטעמו דאלו הי' הל"מ לא הי' רש"י פליג ע"ז כמו שביאר בהקדמתו לפי המשנה. על כל פנים היוצא מזה נ"מ גדולה בין הר"מ לרש"י דלדעת הר"מ אם מיעט בנפות כשר שאינן אלא למצוה ולרש"י מעכב בדיעבד וגם נ"מ אם הביאו שתי הלחם מן הישן להר"מ א"צ אלא י"א נפה כלחה"פ ולרש"י צריך בכ"ע י"ב נפה דכך הל"מ והוא מעכב אף בישן גם כן שוב ראיתי בתי"ט ספ"ו דמנחות הרגיש קצת וכתב ג"כ דלרש"י הוא מעכב אפי' בדיעבד מחמת הל"מ. מנחת חינוך פרשת אמור מצוה שז אות ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

חכמים שאין נאכלין אלא עד חצות הלילה, י"א²² שה"ה בקרבן פסח, וי"א²³ שקרבן פסח מן התורה זמן אכילתו אינו אלא עד חצות.

וכבר התבאר במסכת פסחים דף קכ: שמטעם זה כזית הראשון²⁴ שמברכין עליו על "אכילת מצה" צריך לזוהר מאד שלא לאחורו עד חצות, שהרי לדעת רבי אלעזר בן עזריה הפסח מן התורה אינו נאכל אלא עד חצות וכך גם מצה שהוקשה לפסח.

בדיעבד שהגיע חצות נחלקו הראשונים²⁵ אם יצא ידי חובתו, וע"כ יאכלנו ולא יברך עליו על "אכילת מצה", וגם מרור אף שהוא מדרבנן יזוהר לאכול קודם חצות ואם איחר יאכלנו בלא ברכה²⁶.

צריך לזוהר לאכול האפיקומן קודם חצות לילה, שכיון שהוא זכר לפסח צריך לאכול בזמן פסח, והפסח אינו נאכל אלא עד חצות, ולכתחלה טוב להקדים את עצמו לגמור את ההלל שאחר ברכת המזון קודם חצות.

אולם אם ימהרו לאכילת אפיקומן ייעשה סיפור יציאת מצרים ואמירת ההגדה בחיפזון, או שלא יוכלו לקיים סעודת יום טוב כמצוותו, יסמוך²⁷ על מה שאוכל מצה

²² רמב"ם שם פרק ח הלכה טו או"ש בשם הר"י מקורביל ובעל העיטור והמ"מ והרא"ש והרשב"א והר"ן מסתפקין בזה כמבואר הכל בזבח תודה דף לה:

²³ הסמ"ג בשם ר"י ותוס' והמרדכי והאו"ז ור' ירוחם

²⁴ מ"ב תעזו

²⁵ דעת הרמב"ם והרב המגיד ובעל העיטור ואו"ז בשם הר"י מקורביל לפסוק דזמן אכילת מצה כל הלילה כר"ע, משום דהלכה כר"ע מחבירו. וי"א דגם דעת הר"י בן מדהשמיט מימרא דרבא דאמר דאכילת מצה לאחר חצות לא יצא ידי חובתו לראב"ע.

אכן יש הרבה מגדולי הראשונים דס"ל דלאחר חצות לא יצא ידי חובתו והם הר"ח בפרק ע"פ והסמ"ג בשם הר"י בעל התוספות [וכן בזבחים נ"ז ע"ב כתבו שם התוס' כן וכן במגילה כ"א לבד בפסחים ק"ב ע"ב מסתפקים התוספות] והמרדכי בסוף פסחים ורבינו ירוחם בנתיב ה' ח"ד וכן מצדד האור זרוע ג"כ ע"ש דלא יצא מן התורה והרוקח והרא"ש והרשב"א והר"ן מסתפקים בזה.

ויש מהראשונים שכתבו דאפילו לר"ע הוא רק לענין דאורייתא אבל משום הרחקה מודה דאסור לכתחלה לאחר יותר מחצות וכ"כ הגר"א בביאורו והנה משום זה החליטו הרבה אחרונים דאף דבודאי חייב לאכול מצה אף כשאחר לאחר חצות דשמא הלכה דמן התורה זמנו כל הלילה עכ"פ לא יברך על אכילת מצה דספק ברכות להקל. בה"ל תעזו ד"ה ויהא זהיר

²⁶ עיין פרי מגדים א"א סימן תעזו ס"ק א' אף מרור דרבנן אם לא אכל קודם חצות יאכל אח"כ, ולא שייך לומר ספק דרבנן לקולא כהאי גוונא ומיהו בלא ברכה דספק ברכות להקל ועיין תוספות מגילה כ"א א' ד"ה לאתווי, הלל דרבנן אין להחמיר כל כך, מרור הוא כעין של תורה בזמן המקדש והתם לאחר חצות לא, משום הכי יאכל בלא ברכה, כאמור.

²⁷ עיין במנהגי החת"ס שהאריך עם הסדר ולא הקפידו על אכילת אפיקומן עד חצות, ועיין ישועות יעקב סי' זה סק"א שהשיב לחזק שיטת הרמב"ם דפסח נאכל כל הלילה וממילא ה"ה אפיקומן שהוא זכר לפסח.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

בתוך הסעודה ויאכל אפיקומן לאחר חצות²⁸. אך אם רואה שלא יספיק כזית ראשון מרור וכורך, עליו למהר להספיק לאוכלם קודם חצות.

וטוב יותר שינהג כמו שחידש הסוכטשובר בשו"ת אבני נזר²⁹ (או"ח שפא) "שלמאן דאמר אין הפסח נאכל אלא עד חצות. והוא הדין מצה. דלאחר חצות מותר לאכול. ובלאו הכי נראה כן דודאי אין חיוב שישאר טעם פסח ומצה בפיו רק בזמן המצוה. ועל כן נראה דאם בתחילת הסעודה או באמצע רואה שהוא קרוב לחצות. יאכל כזית מצה בהסיבה על תנאי אם הלכה כר' אלעזר בן עזרי' יהי' לשם אפיקומן.³⁰ וימתין עד לאחר חצות ויאכל סעודתו. ואחר כך יאכל שנית אפיקומן ויוצא ממה נפשך. אם הלכה כראב"ע דעד חצות יוצא באפיקומן ראשון. ואחר חצות מותר לאכול דברים אחרים ואם הלכה כרבי עקיבא דעד שיעלה עמוד השחר יוצא באפיקומן השני".

י"א³¹ שיש לשתות לכתחילה כל הארבע כוסות קודם חצות, ולפיכך אם באמירת ההלל שאחר הסעודה רואה שהוא סמוך לחצות, לא יאריך בניגונים. כדי שיגמור ההלל ויספיק לשתות כוס רביעית קודם חצות. אך לא ימהר אמירת ה"מגיד", וכן לא יזלזל בסעודתו, כדי להספיק לשתות כוס רביעית קודם חצות.³²

אם לא הספיק להתחיל את הסדר עד סמוך לחצות, יקדש וישתה כוס ראשון, ויטול ידיו ויברך המוציא ועל אכילת מצה ויאכל וגם יברך על המרור תיכף קודם חצות ואח"כ יאמר הגדה, ואח"כ יסעוד סעודתו.

²⁸ שו"ת מנח"י ח"ט סי' מ"ח ועיין עיין פרי מגדים א"א סימן תעו ס"ק א מה שכתב המחבר יהא "זהיר", זהירות הוא שיאכל קודם חצות, הא עבר יאכל אחר חצות, דמידי ספיקא לא נפקא. והרי"ף השמיט מימרא דרבא פסחים ק"ב ב'. והר"מ ז"ל בהלכות קרבן פסח פרק ח הלכה טו להרחיק מעבירה יאכל קודם חצות, וא"כ י"ל הלכה כן כהר"מ ז"ל, וגם הרי"ף סובר כן, ועיין פרי חדש אות א ד"ה ומ"ש ויהא.

²⁹ וכן הוא במקראי קודש פסח ח"ב סי' נ"ו, ועיי"ש שכותב שהגר"ח מבריסק זצ"ל נהג כן, ועיין בשו"ת אז נדברו ח"א סי' ל', תשובות והנהגות ח"ב סי' רל"ט ומועדים וזמנים ח"ג סי' רנ"א.

³⁰ יש מוספים ו"אם הלכה כר' עקיבא אין זה אלא אכילה גרידא" אך שם בשו"ת לא הוסיף ואולי עדיף לא להוסיף כיון ש"א שאף לר"ע יש לאכול לפני חצות משום הרחקה וא"כ עדיף מפי שייצא גם לשיטת ר"ע. ועיין שו"ת מנח"י שם

³¹ בביאור הגר"א תעו א כתב שמש"כ רמ"א שיקדים לקרוא ההלל קודם חצות כתב, בשביל כוס ד' וע' בס"י תע"ב דלא כתוס' דמגילה שם". וביוסף אומן חלק א דיני סדר סימן תשעב "וזהיר את בני ביתו שימהרו לאכול ולשתות די סיפוקם ... ואם יאריכו בסעודתם אפשר שלא יוכלו לשתות הכוסות קודם חצות, ולדעת קצת פוסקים לא יצא ידי חובת ארבע כוסות אם לא שתה קודם חצות.

³² עיין במנהגי מהרי"ל סדר ההגדה אות ז "אמר מהר"י סג"ל פליאה נשגבה בעיני על מה שצריכים בע"פ להמתין עם הסדר עד הלילה. אי משום "בערב תאכלו" והא עדיין אף אם יתחיל שעה ויותר קודם הלילה, ע"י הקידוש וסיפור ההגדה יהיה לילה מרם שיאכלו מצה. וכ"ת משום שתיית הכוסות שצריכים נמי להיות בלילה דומיא דמצה, תקשה לך על שני כוסות האחרונים דלאחר אכילה יהיו ג"כ מחוייבים לשתות קודם חצות כדרך מצה. וכן איתא מ"ד שרוצה להקיש ד' כוסות ומצה ונסתר מטעם זה". אולם באות מו כתב שם "והד' כוסות צריך לשתותם קודם חצות".

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

הדרן עלך איזהו מקומן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

